

بسمه تعالی

گزارش کارآموزی

موضوع: پرورش مرغ گوشتی

تهیه کننده: // // //

استاد راهنما: // // // //

سرپرست کارآموزی: // // // // //

محل کارآموزی: مرغداری

سال تحصیلی 91-90

معرفی محل کار آموزی

مقدمه

همانگونه که میدانیم کارآموزی نقطه شروعی است برای آماده شدن جهت ورود به بازار کار و استفاده بهینه از این فرصت مناسب برای کلیه دانشجویان علاقه مند به اشتغال در جامعه بسیار سودمند و مفید میباشد.

در راستای نظام آموزشی کشور و با توجه به اینکه در دوره دانشجویی انجام دوره کارآموزی به عنوان یکی از ملاکهای درسی محسوب میشود لذا من نیز در پی بدست آوردن مهارتهای عملی لازم در رشته تمصیلی خود به انجام کارآموزی در مرغداری مشغول شده.

مرغداری که من در آن مشغول گذراندن دوره کارآموزی هستم تنها مرغداری واقع در روستایمان است و سرپرست من در محل کارآموزی آقای همتی میباشد.

این مرغداری دارای دو سالن که مساحت هر کدام 50×10 متر و 10000 قطعه بوده که در فاصله 600 متری روستا قرار گرفته و از آفرین مرغداری این منطقه 4 کیلومتر فاصله دارد و فاصله آن از راه اصلی روستا نیز 100 متر می باشد. طرح این مرغداری قدیمی و سافت آن چوبی است و تعداد کسانی که در این محل مشغول به کارند چهار برادرند که باهم کار می کنند. این مرغداری در سال 1370 تاسیس شده از آن زمان همپنان به فعالیت خود ادامه می دهد و یکی از قطب های پرورش مرغ این منطقه محسوب شده و درآمدزایی خوبی نیز دارا می باشد.

بخش اول: شرح مکان و مدیریت آن

این مکان از قسمت‌ها و اجزای زیر تشکیل شده است :

الف) سالن ها : دارای 2 سالن بوده که هر کدام 5000 قطعه می باشد و در کنار هم قرار گرفته اند و سیستم هر سالن به صورت مدار نیم بسته است.

اجزا و تجهیزات موجود در سالن ها : (در هر سالن ابزار زیر موجود است)

1. آبخوری آویزی (50 عدد) در هر سالن
2. دانخوری نهودانی زنجیری
3. 5 عدد کولر
4. سه عدد فن بزرگ و فن کوچک
5. سه عدد دماسنج
6. یک عدد مخزن آب
7. یک عدد فیلتر

این سالن ها در این مکان به صورت شمال / جنوب ساخته شده اند و در فاصله 30 متر در روبروی هم قرار گرفته اند به طوری که انواع وسایل نقلیه میتواند در آن رفت و آمد کند. سقف این سالن صاف بوده و برای خروج هوا دریچه هایی در بالای سقف قرار دارند ، همچنین کانال های موجود در پشت فن ها در بیرون از سالن قرار گرفته اند که هوای آلوده را نمیگذارند به هوای روستا پخش شود. کف سالن ها از جنس بتن میباشد که قابل شستشو بوده و همچنین کمی شیب دار می باشد که به راحتی میتوان سالن ها را ضد عفونی و شستشو داد.

ب) انبار غذا : این انبار در کنار سالن ها قرار گرفته و شامل اجزای زیر میباشد (به مسامت $30*20$)

1. بالابر
2. آسیاب
3. میکسل

آسیاب برای فرد کردن دان بکار میرود و دارای سه الک میباشد که به شرح زیر می باشد:

1. پیش دان ← از سن 11 الی 15 روزگی به کار می رود.
2. میان دان ← از سن 15 الی 25-30 روزگی به کار میرود.
3. پس دان ← از 30 روزگی الی آخر

دان های موجود در سالن

...ذرت، کنجاله سویا ، کربنات کلسیم ، کنساتره (2.5 درصد) ، دان ویژه.....

ابزار آلات مورد نیاز : بیل، اراجه ، ترازو و مواد مورد نیاز از جمله آهک و سرکه موجود است. یک عدد کامیون هم وظیفه حمل و نقل جوجه را بر عهده دارد.

ج) انبار تجهیزات : در این انبار وسایل اضافی سالن ها از قبیل آبخوریها و دیگر تجهیزات قرار دارند.

ت) دیگر تجهیزات در این مرغداری که در کنار سالن ها قرار گرفته اند از جمله : تانکر آب ، چاه دستی ، تانکر گازوئیلی ، موتور گازوئیلی ، 2 عدد میتر ، کوره لاشه سوز ، جایگاه مخصوص نگهداری مرغ و فرس برای مصارف داخلی

وسایل ضروری برای شروع فعالیت ما در مرغداری : دمپایی، ماسک، روپوش، ماسک ضد گاز

بسترهای مورد استفاده در سالن

یک بستر مناسب باید دارای ویژگیهایی باشد که راحتی را برای جوجه ها فراهم کند. ما در فعالیتهای خود از بستر زیر استفاده میگردیم که به شرح زیر میباشد :

الف) در فصل تابستان و بهار : در این فصل ها از رول های کاغذی استفاده میکنیم. به دلیل اینکه هوا گرم است پس نیاز نیست که کف سالن ها گرم شوند.

ب) در فصل سرما : در این فصلها از پوشاک چوب به ضخامت 5 سانتیمتر استفاده میکنیم به دلیل اینکه هوا سرد است و پوشاک چوب هم کف سالن را گرم نگه داشته و همچنین از فیس شدن بستر نیز جلوگیری میکند.

آماده کردن دان ها

این کار با توجه به سن و جنس جوجه ها تنظیم میگردد به این طریق که ابتدا میزان دان مصرفی را مناسبه و سپس شروع به فعالیت میگردد که به شرح زیر است.

ابتدا من و سرپرست کار آموزی از هر یک از مواد غذایی موجود در انبار دان به مقدار مصرف روزانه توسط ارباب به کنار بالابر ریخته و سپس با روشن کردن بالابر و سپس آسیاب ودر پایان کار با روشن کردن میکسل دان را آماده میکنیم.

* میکسل : دستگای که دان آماده شده را با دیگر افزودنی ها مخلوط میکند.

* اضافه کردن افزودنیها و داروها به دان آماده شده در میکسل :

1. کنسانتره 2.5 درصد : برای هر تن 25 کیلوگرم اضافه میگردد.

2. کربنات کلسیم که از روز : 1 تا 5 ← 13 kg به هر تن

15 تا 35 ← 11 kg به هر تن

35 الی آفر ← 9 kg به هر تن

3. داروی ضد کوكسیدوز : این دارو را به نسبت 200 گرم در هر تن از روز اول تا پایان دوره پرورش به دان اضافه میگردد که برای پیشگیری از بیماری کوكسی و زمینه است.

4. داروی ارگانیک اسید : این دارو هم به نسبت 1 کیلوگرم به ازای هر تن اضافه میگردد که برای کنترل و پیشگیری از بیماری ورم روده مفید است .

* سیستم دانخوری : برای تغذیه جوجه ها از دان فوری ناودانی (زنجیری) استفاده میکنیم که برای هر جوجه مدود 3-4 سانتیمتر در نظر گرفته میشود. دانفوری موجود در سالن ها طوری هست که از دو زنجیر رفت واز دو زنجیر برگشت ساخته شده و تنظیم آنها با توجه به پشت پرندة صورت میگیرد به این طریق که با رشد جوجه ها دانفوریها را نیز کم کم بلند میکنیم.

تامین آب

جوجه های گوشتی همیشه باید به آب تازه و تمیز دسترسی داشته باشند. آب مورد نیاز این گله از چاه دستی تامین شده که کاملا بهداشتی و عاری از میکروب میباشد. برای استفاده جوجه ها از آب به ازای هر 100 جوجه یک آبخوری آویزی قرار دادیم که با استفاده از لوله کشی آب مورد نیاز جوجه تامین میشود. به این طریق که ابتدا مخزن آب را که بازبینی میکردیم تا لوله های آب، آب تمیز را در اختیار جوجه ها قرار دهد برای همین یک فیلتر برای تمیز کردن آب در هر سالن قرار دادیم که هر از چند گاهی آن فیلتر را تمیز می کردیم.

مقدار مصرف آب : به این طریق است که دو روز اول تمام جوجه ها تقریباً 200 لیتر آب مصرف میکنند و بعد از روز اول مصرف آب آرام آرام بالا میرود که در پایان مصرف آب روزانه 4000 لیتر نیز میرسد. مصرف زیاد آب بستگی به دان مصرفی ، آب و هوای محیط دارد و اگر دان مصرفی فیس باشد جوجه ها آب زیادی مصرف میکنند.

*تنظیم آب خوریه ها هم به این صورت است که با توجه به رشد جوجه ها آبخوریه ها را با پشت پرند تنظیم میکنیم به طوری که لبه آبخوریه ها هم سطح با پشت جوجه ها باشد.

افزافه کردن افزودنیها به آب

1. افزافه کردن اسید سیتریک (سرکه) به نسبت یک کیلوگرم در 1000 لیتر آب در مواقع گرم شدن هوا ولی در صورت واکسیناسیون دو کیلوگرم در 1000 لیتر آب افزافه میگردد.
2. افزافه کردن آسپرین به نسبت 300 گرم در 1000 لیتر آب در همه مواقع
3. افزافه کردن ویتامین های محلول در آب به نسبت 1 کیلوگرم در 2000 لیتر آب

کنترل عوامل محیطی

الف) دما : کنترل درجه حرارت گرمایشی به وسیله میتر و دماسنج (3 عدد) اندازه گیری میشود.

دماسنج ها، بالای جوجه ها در ارتفاع 20 سانتیمتری نصب شده و به طور اتوماتیک به میتر موجود در بیرون سالن متصل اند که با تنظیم دما ثابت نگه داشته میشوند. برای فنک کردن سالن ها هم از کولرها استفاده میکنیم. (5 عدد)

دماهای مورد نیاز جوجه ها از اول تا پایان دوره پرورشی به قرار زیر است: در موقع ورود جوجه به سالن دما رادر فصل بهار و تابستان در 31 الی 32 درجه و در فصل سرما حدود 32 الی 34 درجه تنظیم میکنیم. سپس بعد از هفته دوم دو درجه از دماهای فوق کم میکنیم به طوری که تا پایان دوره به 20 درجه برسیم، ولی در این مرغداری به خاطر گرمای هوا دمای پایان دوره را در 24 درجه نگه داشتیم و نمیتوانیم از این درجه کمتر کنیم.

مشاهده رفتار جوجه ها و همچنین طرز پراکنگی آنها گویای چگونگی دمای محیط میباشد. برای افزایش دما از بخاری معمولی، مادر گازی و میتر استفاده میشود. برای فنک کردن هوا نیز میتوان از کولر آبی و دیگر فنک کننده ها استفاده کرد.

بنابراین اگر پراکنگی جوجه ها یکنواخت باشد نشانه خوب از کنترل حرارت و وضعیت جوجه ها میباشد. کاهش افزایش دما به ترتیب اثر می گذارد:

دمای بالا ← جوجه ها نفس نفس زده، بالها افتاده و از منبع حرارت میگریزند.

دمای پایین ← جوجه ها پرسر و صدا و مضطرب شده بر روی هم انباشته میشوند.

باید در نظر گرفت که جوجه ها تا 5 روزگی قادر به تنظیم دمای بدن خود نبوده و این قابلیت در جوجه ها تا سن دو هفتهگی کامل نمیشود، بنابراین این زنده ماندن جوجه ها در این دو هفته مستلزم دقت پرورش دهنده در ایجاد شرایط دمای مناسب در سالن پرورشی میباشد.

ب) تهویه: توجه به تهویه و رساندن هوای مطلوب و سالم به گله مرغ گوشتی از مهمترین عوامل پرورش مطلوب محسوب میشود. تهویه سالن ها با استفاده از تهویه کش ها و فن ها صورت میگیرد.

تهویه باعث پخش یکنواخت گرما در تمام سالن و حفظ کیفیت هوای سالن در منطقه ای که پرورش دو هفته اول انجام میشود، میگردد. تهویه مداقلی با گرم کردن سالن 24 الی 28 ساعت قبل از ورود جوجه ها به منظور مذف گازهای زائد و رطوبت اضافی، شروع میشود.

جوجه های جوان نسبت به گرد و غبار به شدت حساس اند، سرعت جریان هوا در مد 5/ متر در ثانیه هم میتواند باعث کوران هوا در سالن و سرماخوردگی جوجه های یک روزه شود. تهویه مداقل اعمال شده در سالن بایستی بتواند جلوی سرماخوردگی احتمالی جوجه ها را تا سن 14 روزگی آنها بگیرد و بعد از سن 14 روزگی هم میتواند به کمک فن های بزرگ تهویه را انجام داد.

در این مرغداری تهویه سالن ها به کمک 3 عدد فن کوچک و 3 عدد فن بزرگ به صورت طولی صورت میگیرد که فنهای کوچک در ابتدای دوره پرورشی و فن های بزرگ را از هفته اول به بعد روشن میکنیم. نکته قابل توجه این که فن های هر سالن باید از اول دوره پرورشی تا پایان دوره همیشه روشن بمانند و در صورت روشن نبودن آنها جوجه ها در اثر تولید گاز آمونیاک که فودشان تولید میکنند تلف میشوند. بعد از روز پانزدهم آراه آراه دریچه ها را باز کرده و شروع به هوادهی میکنیم بنابراین باید همیشه هوای سالم و تمیز در اختیار جوجه ها قرار گیرد تا به رشد مطلوبشان برسند.

ج) رطوبت: فشک بودن هوا (کاهش رطوبت نسبی) باعث مشکلات تنفسی و دهیدراتاسیون (از رست دادن آب بدن) در جوجه ها میشود، باید به طرق مختلف رطوبت سالن را تامین کرد. کارهایی مثل رطوبت سازها، آب پاشی دیوارها و ورودیهای هوا میتواند موثر باشد. به طور کلی رطوبت نسبی بین 65 تا 70 درصد جهت هفته اول پرورش و در حدود 50 تا 55 درصد برای بقیه دوره پرورشی مناسب میباشد. همانطور که در مورد کاهش رطوبت گفته شد افزایش رطوبت هم باعث کاهش کارایی سیستم فنک کننده در سالن و کاهش هوادهی و اختلال در امور هوادهی و تهویه هوای سالن میشود.

همچنین رطوبت سالن ها باید پیش از اندازه فیس نباشد چرا که بعضی از بیماریها از بستر فیس و هوای نم دار به وجود میآیند بنابراین باید همیشه رطوبت سالن ها را در حد متعادل نگه داریم. در این مورد ما با فیس شدن بستر فوراً بستر فیس شده را عوض میکردیم تا همه رطوبت بالا نرود و هم کارگران هنگام کار کردن لیز

نفرند. برای این منظور یک عدد رطوبت سنج در بالای جوجه ها قرار داده بودیم و تنظیم آن طوری بود که در هفته اول رطوبت سالن ها 65 – 70 درصد و برای بقیه هفته های دوره پرورش از رطوبت 50 – 55 درصدی در نظر می‌گرفتیم.

بخش دوم : آمادگی های لازم قبل از جوجه ریزی

قبل از ورود جوجه ها به سالن باید موارد زیر را انجام دهیم که به شرح زیر است :

ابتدا کود سالن ها را خارج کرده و سپس با استفاده از مواد شوینده به نسبت 5 کیلوگرم در 1000 لیتر آب ، راه هر سالن با آب فشار قوی می‌شوئیم بعد از آن وسایل سالن ها از قبیل آبفوریها را بیرون ریخته و در بیرون شسته و ضدعفونی می‌کنیم و سپس در پایان با آب فالی می‌شوئیم و سپس آبفوری ها را در جای خود نصب کرده و بعد از آن سالن ها را با ماده ضدعفونی کننده به نسبت 5 لیتر در 500 لیتر آب به روش اسپری بر روی دیوار، کف و سقف سالن را ضدعفونی می‌کنیم و در آخر گاز فرمالین و پرمنگنات را می‌گذاریم. طرز گذاشتن فرمالین و پرمنگنات به شرح زیر است:

برای هر سالن 10 کیلوگرم پرمنگنات و 20 کیلوگرم فرمالین به کار می‌بریم که ابتدا ملبی ها را در کف سالن از پایین سالن به طرف بالا می‌گذاریم و سپس در کنار هر کداه از ملبی ها 2 کیلوگرم فرمالین و 2 کیلوگرم پرمنگنات می‌گذاریم و سپس یک نفر که خود را به تجهیزات ایمنی آماده کرده است ، از ته سالن شروع میکند که فرمالین را روی پرمنگنات ریخته و یکی پس از دیگری اینکار را انجام داده و سپس در پایان از در ورود سالن خارج میشود. در انجام این کار باید دقت کنیم فرمالین را روی پرمنگنات بریزد در غیر اینصورت انفجاری رخ داده که فیل فطرناک است. از شرایط دیگر اینکار این است که ضدعفونی با گاز فرمل در فضای کاملا بسته انجام می‌گیرد تا گاز از آن خارج نشود و سپس تا دو روز سالن آماده جوجه ریزی است.

نکاتی در مورد طرز کار ضدعفونی با گاز فرمیل

ضدعفونی کننده ها را بر مسب موقعیت محل مورد نظر تعیین میکنند دومین و آفرین مرملة ضدعفونی قبل از جوجه ریزی ، بخار فرم آلونیر وبا استفاده از فرمالین میباشد که اصطلاحا این مرملة را دود دادن میگوییم. این عمل در صورتی میتواند موثر باشد که آشیانه کاملا بسته بوده و کلیه منافذ وسوراخها مسدود شده باشد. اگر امکان مسدود کردن کلیه سالن وجود نداشته باشد بهتر است که این مرملة از ضدعفونی به صورت اسپری کردن مملول فرمالین انجام شود. برای اطمینان بیشتر می توان یک مرملة ضدعفونی به مرملة فوق اضافه نمود. این ضدعفونی با آهک وسولفات آمونیوم امکان پذیر است به این ترتیب که جهت هر 100 متر مربع از کف سالن 100 کیلوگرم آهک و 20 کیلوگرم سولفات آمونیوم را باید به طور یکنواخت بر روی کف آشیانه پخش نمود و سپس جهت مقادیر فوق تقریبا 100 لیتر آب را بر روی آن اسپری نمود در صورت نیاز به این مرملة ضدعفونی، بایستی قبل از دود دادن انجام گیرد. به عبارت دیگر مرملة دود دادن باید همیشه آفرین مرملة ضدعفونی آشیانه باشد.

نکاتی در مورد قبل و بعد از جوجه ریزی

1. قبل از ورود جوجه نصب دماسنج ها در بالای جوجه ها برای تنظیم دما ،پرکردن دانفوریهای بیضی شکل و آبفوریهای دستی ، روشن کردن فن های کوچک با دور آرام
2. دو روز قبل از ورود جوجه ها به سالن روشن کردن میتر برای رساندن دمای سالن به دمای مورد نیاز جوجه ها در هفته اول – همچنین پهن کردن بستر در سالن پرورش
3. بعد از ورود جوجه ها به سالن آب و شکر به نسبت 4 کیلوگرم در 200 لیتر آب مخلوط و در اختیار گله قرار دادن
4. در اوایل دوره (هفته اول) روزانه 3 الی 5 بار دان ویژه در اختیار جوجه ها قرار میدهم تا جوجه ها زودتر به دان خوردن عادت کنند. همچنین اینکار برای ضریب تبدیل فوب است یعنی دان را با مقدار کم و تکرار زیاد در اختیار دام قرار میدهم.
5. قبل از جوجه ریزی سالن را به 3 قسمت مساوی تقسیم میکنیم که به شرح زیر میباشد : از سن 10 تا 20 روزگی در قسمت اول ، از سن 10 تا 20 روزگی در قسمت دوم و از سن 20 روزگی تا آخر در تمام سالن

جوجه ها پراکنده میشوند که تقسیم این کار هم در فصل بهار و تابستان با استفاده از کارتن ها و در فصل سرما با استفاده از نایلون انجام میگردد.

6. مذف جوجه های ضعیف و بیمار در روز اول

7. قرار دادن آبفوری دستی و دانفوری بیضی شکل به تعداد هر 50 جوجه یک عدد در فاصله یک متری هم

اقدامات بهداشتی

در مورد اقدامات بهداشتی فعالیتهای زیر را انجام میدادیم که به شرح زیر است :

1. اقداماتی از قبیل تعویض کفشها و پوشیدن دمپایی ، پوشیدن روپوش ، استفاده از ماسک ، شستن دستها با مواد شوینده ، استحمام قبل از ورود به سالن ها
2. ریختن آهک جلوی در ورودی ها و فروجی ها و سپس جلو در سالن ها
3. جمع آوری آلودگیهای اطراف سالن ها ، پیدن پوشش گیاهی و سوزاندن آنها با شعله سوز
4. دور کردن میوانات از قبیل سگ و گربه و پرندگان از اطراف سالن ها
5. قرار دادن فیلتر در سالن برای صافی کردن آب مورد نیاز طیور
6. ضدعفونی وسایط نقلیه هنگام ورود و خروج از مرغداری
7. جمع آوری تلفات از سالن ها و از بین بردن آنها با استفاده از لاشه سوز
8. در پایان هر کار وسایل مورد نیاز را ضد عفونی ودر جای مخصوص خود قرار دادن
9. بعد از پایان هر دوره پرورشی کود موجود در سالن را به طور کامل خارج نموده و نسبت به شستشوی سالن ، تجهیزات و وسایل با آب فراوان و مواد پاک کننده اقدام میکنیم
10. ضد عفونی آبفوری هر روز چند بار (هفته اول) و بعد از هفته اول روزانه آبفوریها را با ضدعفونی کننده جرمی به نسبت 100 سی سی در 5 لیتر آب مل و 2 بار در روز انجام میگردد.

بخش سوم : تغذیه و مقدار مصرف دان

تنظیم رشد با کنترل مستقیم دان ، ممدود نمودن طول دوره روشنائی و به دنبال آن مصرف غذا و بالانس جیره مورد استفاده از قبیل ذرت ، کنجاله سویا ، کربنات کلسیم و کنسانتره قابل اجراست .

تغذیه جوجه ها را به این صورت انجام میدادیم که ابتدا از سن 1 تا 10 (روزی با دان ویژه و از سن 10 تا آخر با دان آردی تغذیه میکنیم).

جدول زیر مقدار دان مصرفی روزانه جوجه ها را نشان میدهد

سن جوجه	مقدار دان مصرفی روزانه برای هر جوجه
از روز اول تا 11	270 گرم دان ویژه
از روز 11 تا 22	980 کیلوگرم دان آردی
از روز 23 تا 33	1/30 کیلوگرم دان آردی
از روز 34 تا 45	2/11 کیلوگرم دان آردی
	4/66 کیلوگرم

بنابراین مصرف دان مرغداری که مشغول به کار بود تقریباً برای هر جوجه 4/666 کیلوگرم بود که ضریب تبدیل آن نیز چنین مناسبه میشود.

$$\text{مقدار گوشت با وزن داده} / \text{مقدار دان مصرفی} = \text{ضریب تبدیل غذایی} = 4/666 / 2/47 = 1/88$$

*مقدار دان مصرفی تا پایان دوره :

مصرف کردن دان توسط جوجه ها به این صورت بود که من وسرپرست کارآموزی دو تن دان آماده میکردیم که این دو تن دان در اوایل دوره پرورشی تقریباً دو روز طول میکشید ولی رفته رفته به تدریج جوجه ها دان زیادی مصرف میکردند به طوری که اواخر دوره هر روز دو تن داده آماده میکردیم که تا 42 تن نیز مصرف کردیم.

تغذیه کردن جوجه ها به این طریق صورت میگرفت که از بین یک تا 10 (روزی روزانه 3 الی 5 بار ، واز سن 10 تا 30 (روزی روزانه 3 بار واز روز 30 تا آخر روزانه 4 الی 5 بار)سته به پرفور بودن جوجه ها صورت می گرفت.

بنابراین ابتدا غذاهای پروتئینی و سپس از غذاهای انرژی زا برای تغذیه جوجه ها استفاده میکنیم که جدول زیر اطلاعات دقیقتری را در این مورد نشان میدهد.

از هفته دوم تا سن 35 روزگی

با شروع هفته دوم

مواد غذایی لازم	برای هرتن (kg)
ذرت	652
سویا	312
کربنات کلسیم	11
کنسانتره (2/5 درصد)	25

مواد غذایی لازم	برای هرتن (kg)
ذرت	612
سویا	350
کربنات کلسیم	13
کنسانتره (2/5 درصد)	25

از سن 35 روزگی الی آخر

*توضیح آفر اینکه ترکیب جیره طیور باید طوری باشد که جوجه ها به مقدار کافی از همه مواد غذایی لازم از جمله مواد غذایی انرژی زا و پروتئین بهره مند گردند تا در سن تعیین شده (حدود 50 روز) به رشد مطلوبشان برسند.

مواد غذایی لازم	برای هرتن (kg)
ذرت	696
سویا	270
کربنات کلسیم	9
کنسانتره (2/5 درصد)	25

تغذیه جوجه ها با دان ویژه : تغذیه جوجه ها با دان ویژه فقط در اوایل ورود جوجه ها به سالنها انجام میگردد این طریق که روزانه 3 الی 5 بار دانفوری ها را پر کرده تا جوجه ها به دان خوردن عادت کنند.

نتیجه اینکه من در اینجا وقتی جوجه ها دان را تمام میکردند بلافاصله دان را در اختیار آنها می گذاشتم تا زیاد گرسنه نمانند. همچنین دسترسی به غذا در ساعات اولیه ورود جوجه ها برای رسیدن به رشد مطلوب مهم است. عدم دسترسی مانع از پاسخ مناسب سیستم ایمنی به واکنشها میگردد و نهایتا به میزان مقاومت بدن نسبت به بیماریها در تمام طول زندگی تاثیر میگذارد.

بخش چهارم : برنامه نوردی به سالن ها

در این مرغداری برای نوردی سالن از لامپ مهتابی استفاده میشود به این طریق که از روز اول که جوجه ها به سالن آورده شدند فاموشی داده نمیشود ولی بعد از روز اول تا روز 9 هر روز یک ساعت و بعد از آن هم تا روز 40 ، سه ساعت تاریکی داده میشود وبعد از روز 40 هم یک ساعت دیگر تا پایان دوره فاموشی داده میشود. فاموشی به این صورت انجام میگرفت که در ابتدا به تدریج با تاریک شدن هوا فاموشی میدادیم و سپس بعد از زمان معین لامپ ها روشن میکردیم.

فاموشی بسته به نژاد جوجه و نوع جوجه فرق میکند به این صورت که اگر جوجه ها پر فور باشند تا 2 هم میتوانیم فاموشی را افزایش دهیم در مورد نژاد جوجه هم که در این مرغداری نژاد رأس 308 مورد پرورش بود که نیازی به فاموشی زیاد ندارد.

نتیجه اینکه همواره باید سعی کنیم که شدت نور در سراسر سالن یکنواخت باشد که برای رشد جوجه ها خوب است.

بخش پنجم : اقدامات لازم قبل از بارگیری جوجه ها

بارگیری جوجه ها را هنگام تاریکی هوا انجام میدادیم برای این منظور ابتدا آبخوریها را بالا میبردیم و سپس از یک طرف سالن بدون ایجاد سر و صدا و استرس اقدام به جمع آوری جوجه ها میکنیم.

نکات لازم توجه :

1. قبل از بارگیری اضافه کردن ویتامین C به آب جوجه به نسبت اکیلوگرم در 1000 لیتر آب برای جلوگیری از استرس
2. فاموش کردن چراغ های سالن
3. عجله نکردن و آرام گرفتن جوجه ها از ساق پا

4. قطع کامل دان و آب (هنگام بارگیری)
5. ریختن آهک جلوی ورودی ها و فروبی ها، برای ضدعفونی ماشین های حمل و نقل و کارگران
6. پرهیز از مصرف دارو قبل از بارگیری

بخش ششم : واکسیناسیون

واکسیناسیون باید طبق یک برنامه مدون صورت گیرد که فعالیتهای انجام شده در این زمینه به شرح زیر است :

1. قبل از واکسیناسیون آب جوجه ها را قطع میکنیم که در فصل تابستان مدود یک ساعت و در فصل زمستان مدود 2 ساعت میباشد.
2. شستشوی آبخورها بدون استفاده از ماده ضدعفونی کننده
3. قبل از واکسیناسیون اضافه کردن اسید سیتریک (سرکه) به نسبت 2 کیلوگرم در 1000 لیتر آب به آب جوجه ها که برای جذب بهتر واکسن و ضدعفونی کلیه ها مفید است.
4. واکسن تهیه شده نیوکاسل (B1) باید در عرض 2 ساعت مصرف شود و واکسن گامبورو هم باید در عرض یک ساعت داده شود به خاطر اینکه واکسن گامبورو زود اثر خود را از دست میدهد.
5. واکسن باید در اوایل صبح که هوا فنک است به جوجه ها داده شود. (به خاطر تب واگن)
6. قبل از واکسیناسیون و بعد از آن از ویتامینهای مملول در آب استفاده میکنیم به طوری که قبل از واکسیناسیون برای کاهش استرس و بعد از واکسیناسیون برای پایین تر کردن دمای بدن جوجه ها مفید است چرا که واکسیناسیون دمای بدن جوجه ها را بالا میبرد. و همچنین برای بالا بردن مادری جوجه مفید است. (ویتامین ها به نسبت یک کیلوگرم در 2000 لیتر آب به آب جوجه ها اضافه میگردد.
7. آب واکسیناسیون باید از آب چاه تأمین شود چون آب شهری دارای کلر بوده و اثر واکسن را فنتی میکند.
8. هنگام واکسیناسیون به روش اسپری کردن ، دمای سالن را ها را 2 درجه افزایش میدهیم چرا که اسپری کردن باعث فیسی جوجه ها میشود.

9. واکسن را با دز کافی به کار میبریم.

10. قبل از واکسیناسیون از ویتامین C به نسبت 200 گرم به دان اضافه میکنیم تا از استرس ناشی از واکسیناسیون کاسته شود.

طرز کار واکسیناسیون به روش آشامیدنی در بیماری نیوکاسل B₁

واکسن بیماری نیوکاسل از 17 روزگی به بعد و از 8 تا 10 روز به جوجه ها داده شد به این طریق که در صورت تزریق کردن واکسن در سن 7 روزگی از 20 روزگی شروع میکنیم ولی در صورت تزریق نکردن از سن 10 تا 13 روزگی شروع میشود.

طرز درست کردن واکسن

ابتدا به واکسن آب میزنیم و سپس در آب که در سطل است حل میکنیم و سپس تقویت کننده را با آب واکسن مخلوط میکنیم که میزان مصرف آب واکسن بر مسب پنجمین روز واکسن دهی مناسبه میکنیم که طبق فرمول زیر است :

$$270 = 30 * 9000 / 1000 \Rightarrow \text{پنجمین روز واکسن دهی} * 1000 / \text{تعداد جوجه} = \text{میزان مصرف واکسن}$$

به عنوان مثال برای یک گله 9000 قطعه ای در سی امین روز 270 لیتر واکسن نیاز است که شرح کار بدین صورت است که برای هر کالن 15 لیتری 150 سی سی واکسن را حل میکنیم و سپس آب را روی آن ریخته و واکسن آماده است. بنابراین 2/7 لیتر همراه با تقویت کننده در 18 کالن 15 لیتری به دست می آید. که این واکسن آماده شده در مرغداریهای بزرگ به مخزن آب ریخته میشود ولی در این مرغداری که من فعالیت میکنم به دور آبفوریها میریزیم. بعد از واکسیناسیون کنار سالن مرکت میکنیم تا جوجه هایی که در کنار سالن خوابند نیز از واکسن استفاده کنند و همچنین از زیاد مصرف کردن بعضی از جوجه ها جلوگیری شود. بعد از واکسیناسیون هم مدود 2 ساعت بعد باید به جوجه ها آب فالی داده شود و بعد از آب از ویتامین های مخلول در آب استفاده میکنیم.

نکته قابل توجه در این مورد اینکه باید واکسن را در زمان تعیین شده و با دز کافی بکار بریم و اگر در مین واکسن دادن مشکل نیوکاسل دیده شود باید واکسن با نصف دز داده شود (منظور برای 10 هزار قطعه 5 هزار دز بکار بریم)

واکسیناسیون بیماری نیوکاسل به روش تزریقی و قطره چشمی توسط دامپزشک

این روش بدین صورت است که در سن 7 (روزی جوجه ها ف توسط دامپزشک به سینه جوجه ها تزریق میگردد و همراه با این واکسن قطره چشمی دو گانه (برونشیت و نیوکاسل) به نسبت یک قطره در داخل چشم انجام میگردد و همچنین واکسن نیوکاسل را بعد از مچ در جوجه کشی توسط دامپزشک تزریق میگردد.

طریقه واکسن دادن در بیماری برونشیت

برای پیشگیری از این بیماری در روز اول جوجه ریزی کارتن های جوجه را به روش اسپری کردن صورت میگردد به این طریق که در اولین روز ورود جوجه ها به سالن پرورشی که هنوز در کارتن ها هستند درب کارتن ها را باز کرده و یکی پس از دیگری اسپری کردن به نسبت 2/5 لیتر آب با 5000 دز واکسن بر روی جوجه ها اسپری میگردد.

نکاتی در مورد اسپری کردن

1. درجه حرارت سالن در مین اسپری کردن باید 2 درجه از درجه معمولی بیشتر باشد.
2. باید با دقت تمام کارتن ها و همه جوجه ها را اسپری کرد.
3. بعد از اسپری کردن، جوجه ها را در قسمت اول سالن وارد میکنیم.

طریقه واکسن دادن در بیماری گامبورو

واکسن گامبورو در سن 16 و 17 (روزی به روش آشامیدن همانند روشی که برای نیوکاسل شرح داده شد انجام میگردد).

بخش هفتم : بیماریهای طیور

1. بیماری نیوکاسل

این بیماری در طیور به ویژه مرغ و بوقلمون به شکل کشنده ظاهر گشته و در هر سنی امکان ابتلا به این بیماری وجود دارد. معمولاً جوجه ها مساستر بوده و همه گیری بیماری نیز شدید می باشد. موثرترین راه پیشگیری (رعایت اصول بهداشتی و واکسیناسیون می باشد).

علائم بیماری: سبز رنگ شدن مدفوع طیورها ، لنگ شدن پاها ، آب زرد رنگ در روده ها ، فرقر کردن و مهمترین نشانه های بیماری مشکلات تنفسی می باشد که از ترشحات مقتصر در بینی تا صدادر شدن تنفس ، باز نگه داشتن دهان و صرفه متخیر است. در جوجه های مبتلا عطش شدید وجود داشته و مصرف آب به شدت بالا می رود ، همچنین اشتها قطع شده و جوجه ها در گوشه ای جمع شده و پرت میزنند. متعاقب این علائم آثار عصبی ظاهر میگردد. فلج جزئی یا کامل پاها ، لرزش عضلات ، خم شدن سر به طرف پایین توأم با عقب رفتن ، دور فود پرفیدن و افتادن از جمله آثار عصبی این بیماری می باشد.

2. بیماری گامبورو

از بیماریهای عفونی سیستم بدن طیور است. این بیماری موجب تخریب لنفوسیتها گشته و در نهایت از ایجاد ایمنی در مقابل عوامل بیماری زا میکاهد. جوجه ها به این بیماری در سن 26 تا 30 روزگی مبتلا می شوند و شیوع کمی داشته و راه پیشگیری ندارد ، معمولاً تلفات تا سه روز می باشد و بعد از سه روز بیماری فود به فود از بین میرود. برای اطمینان بهتر است بهداشت را به طور کامل رعایت کنیم.

علائم بیماری : بی حالی جوجه ها و در نهایت تلف شدن آنها ، اسهال سفید

3. برونشیت

راه اصلی انتقال این بیماری هوا می باشد و هم میتواند از کفش ولباس هم انتقال داده شود. در جوجه های جوان بیماری به صورت تنفس با واگیری صد در صد دیده میشود دوره این بیماری 18 الی 36 ساعت است

واگیری بالها و دوره شمول کوتاه از علائم مهم تشخیص می باشد. علائم تنفسی به صورت عطسه ، سرفه ، تنفس با دهان باز ، آب ریزی چشم و بینی و سوت کشیدن در هنگام تنفس می باشد.

علائمی که در این مرغداری دیده شده اند عبارتند از گرفتگی و عفونت نای و بینی

پیشگیری : (رعایت بهداشت و واکسیناسیون

مطالبی در مورد درمان و آنتی بیوتیک و داروها

درمورد بیماریهایی از جمله گرمزدگی و سرمازدگی و دیگر بیماریها با مشورت پزشک معالج از آنتی بیوتیک ها استفاده میکنیم این کار به منظور جلوگیری از عفونت انجام میشود به ای صورت که بعد از کشت آنتی بیوگرام از آنتی بیوتیک های مورد نیاز استفاده میکنیم 32 و در صورت امکان از آنتی بیوتیک ها به علت جلوگیری از مقاوم شدن عوامل بیماری زا در برابر آنها ، فیلی کم از داروها استفاده میکنیم. در این مورد ذکر این نکته که مصرف بی رویه آنتی بیوتیک ها باعث تجمع آنها در گوشت تولیدی شده و مخاطراتی را برای مصرف کننده به دنبال خواهد داشت.

بدیهی است مصرف بی رویه داروها باعث افزایش هزینه های تولیدی نیز خواهد شد و چنانچه ناگزیر به مصرف دارو شدیم بایستی به دستورات و نکات پزشکی توجه وافری داشته باشیم.

در اینجا ما در روزهای اول پرورش از تعدادی از جوجه ها کشت آنتی بیوگرام گرفتیم و با توجه به بوی آب آزمایشی از آنتی بیوتیک های مناسب و فوب مورد استفاده قرار میدادیم.

حمل و نقل جوجه ها

در این مورد هم عرض شود که طول مسیر حمل و نقل در این مرغداری حدود 12 ساعت طول می کشد که در این فاصله نکات زیر را مد نظر قرار می دادیم :

1. هنگام بارگیری جوجه ها ، مداکثر دقت را به عمل می آوریم.

2. مجبه جوجه ها را هنگام بازیگری آرام آرام وارد قفسه های مخصوص که در ماشین تعبیه شده بود می کردیم تا جوجه ها هیچ صدمه ای نبینند.
3. بلافاصله بعد از تمیله جوجه ها آب ، شکر و دان در اختیار جوجه ها قرار می دادیم.
4. هنگام فریدن جوجه ها از سالم بودن بند ناف اطمینان به عمل می آوردیم.

نکات پایانی

در پایان ذکر این نکات خالی از لطف نیست که طول دوره پرورشی تقریباً 7 هفته بوده که 4 هفته اول زندگی جوجه ها ، زمان بمرانی آنهاست و در این زمان باید به ترکیب جیره غذایی جوجه ها و همچنین دیگر موارد پرورشی صمیم توجه کافی مبذول گردد.

همچنین احتمال ابتلا به بیماریهای طیور در سنین 30 الی 45 روزگی بیشتر است ، بنابراین در این زمان اقداماتی از قبیل انجام صمیم روشهای واکسیناسیون و کنترل بیماریها بسیار مهم است.

کل دان مصرفی طیور در این مرغداری حدود 42 تن مناسبه شد که در ابتدای دوره 9300 جوجه وارد شده بود و در پایان هم 8500 جوجه باقی مانده بود که 800 قطعه جوجه تلف شده بودند. بامصرف 42 تن دان ، این جوجه ها 21 تن گوشت تولید نمودند. وزن هر جوجه به طور متوسط 2/47 کیلوگرم مناسبه شد. با این اعداد و ارقام ضریب تبدیل در این مرغداری 1/88 به دست می آید. کل هزینه مصرفی این مرغداری 69/500/000 ریال و میزان درآمد مصرفی 95/000/000 ریال به دست آمد.

در پایان از کلیه کسانی که مرا در این کار یاری کردند نهایت سپاسگزاری را دارم و همچنین از راهنمایی های استاد گرامی آقای دکتر // // و الطاف همکاران در مرغداری بی نهایت تشکر میکنم

The End

پایان